

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

22 februari 2001

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ECONOMIE, LANDBOUW, WERKGELEGENHEID EN TOERISME

Interpellatie van de heer André-Emiel Bogaert tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de stand van zaken in verband met de uitvoering van het decreet van 17 juli 2000 betreffende de verdere privatisering van de GIMV

Vraag om uitleg van de heer Roland Van Goethem tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de audit over de financiële banden tussen de Vlaamse overheid en de NV Lernout & Hauspie

Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme

Donderdag 22 februari 2001

WAARNEMEND VOORZITTER : De heer Frans Wymeersch

– *De interpellatie wordt gehouden om 10.07 uur.*

Interpellatie van de heer André-Emiel Bogaert tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de stand van zaken in verband met de uitvoering van het decreet van 17 juli 2000 betreffende de verdere privatisering van de GIMV

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Bogaert tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de stand van zaken in verband met de uitvoering van het decreet van 17 juli 2000 betreffende de verdere privatisering van de GIMV.

De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, als we het hebben over de GIMV, dan moeten we over eieren lopen. De GIMV is beursgenoteerd. De overheid participeert via de participatiemaatschappij met gemeenschapsgelden in de GIMV. Het parlement heeft daarover enige zeggenschap.

Mijnheer de minister, u moet de interpellatie niet interpreteren in de zin van een terechtwijzing. We hanteren in het parlement een subtiel verschil tussen een vraag om uitleg en een interpellatie. Bij het eerste vraagt men uitleg over iets dat niet duidelijk is. Een interpellatie gaat over het beleid en het al dan niet bijsturen daarvan. Mijn verzoek gaat deels over het beleid, vandaar dat ik u interpeleer.

Van bij de aanvang van de paars-groene regering werd – terecht – gesteld dat er minder 'staat' moest zijn. Een onderdeel daarvan vormde de privatisering van de GIMV en andere openbare aandelenpakketten. Men heeft daar in het beleid werk van

gemaakt. Bij de uitvoering van het decreet stellen we vast dat er problemen rezen, door omstandigheden buiten de wil van de regering, het parlement en de GIMV. Ook de parlementsleden hebben her en der reacties gehoord en gelezen die afkomstig waren van hetzij de Vlaamse regering, hetzij de GIMV. Er bleken moeilijkheden te zijn met de beursgang. Men stelde de introductie eerst met 2 maanden uit. Daarna sprak men van eind 2000, begin 2001. Volgens de laatste berichten zou de beursgang in het najaar van 2001 plaatsvinden. Het gaat daarbij niet alleen om de GIMV. De hele sector van risicokapitaal en van ICT heeft het moeilijk.

Van bij de aanvang hebben leden van de Vlaamse regering gezegd dat men met de opbrengsten van de privatisering bepaalde zaken zou realiseren. Dit gebeurde aanvankelijk op individuele basis. Sommige ministers pleitten voor schuldafbouw, anderen voor duurzame investeringen in onder andere Antwerpen of in de non-profitsector. De opbrengsten uit de verkoop maakten deel uit van het vooropgestelde pakket van 200 miljard frank, waarvan men de uitgaven zou spreiden over een periode van 5 jaar.

De materie is zeer actueel. Gisteren waren er berichten over de fusie in de staalsector. De minister stelt terecht dat men voor stabiliteit moet zorgen. In de pers stond immers dat de verkoop daarvan veel beter zou verlopen dan die van de GIMV. Stabiliteit is meer aangewezen dan een snelle verkoop.

Mijnheer de minister, de GIMV werkt ook met aanzienlijke gemeenschapsgelden. Het parlement moet controle kunnen uitoefenen, hoe moeilijk dit ook is. De parlementsleden hebben herhaaldelijk via de media vernomen dat de beursgang werd uitgesteld. Deze opeenvolgende meldingen werden weinig gemotiveerd. Kunt u hierin enige klaarheid scheppen? Indien dit niet kan omdat er een degelijke reden voor is, aanvaard ik dat.

Bogaert

Vanaf het prille begin van de privatiseringsdiscussie heeft de Vlaamse regering zeer open en vrij on-dubbelzinnig gesteld dat men met de opbrengsten bepaalde zaken zou realiseren. In hoeverre komen de genomen beleidsalternatieven door het uitstel in het gedrang? Weegt de verdaging al dan niet op het voorgenomen beleid of is het uitstel maar geen afstel?

Via het decreet krijgt de Vlaamse regering carte blanche. Mijnheer de minister, het overheidsbelang mag niet liggen onder 25 procent + 1. Op een bepaald moment opteerde men echter om 30 procent te verkopen. Nu spreekt men van 40 procent. Is die gewijzigde optie het gevolg van een gewijzigd beleid of heeft men meer problemen om de gelden te realiseren?

De voorzitter : De heer Van Goethem heeft het woord.

De heer Roland Van Goethem : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, het uitstel van de beursnotering van de GIMV heeft waarschijnlijk te maken met de daling van de waarde van de high-techaandelen. De GIMV heeft daar zwaar in geïnvesteerd. De daling van de waarde kan zich nog wat doorzetten. Een stijging verwacht ik niet echt. Die mening wordt ook gedeeld door een aantal beursspecialisten. De meeste high-techaandelen waren overgewaardeerd. De ballon is jammer genoeg uiteengespat. We kunnen er niet aan doen dat de GIMV in de klappen deelt. We stellen vast dat de meeste van die aandelen zijn gedaald, om nog te zwijgen over Lernout & Hauspie.

Een verder uitstel van de verkoop heeft betrekkelijk weinig zin. Ik vrees dat door de aankondiging het aandeel onder druk komt te staan. De huidige lage notering is deels te wijten aan het feit dat eventuele beleggers de kat uit de boom kijken. De heer Daems heeft in het begin van dit jaar gezegd dat we de beursgang niet sine die kunnen uitstellen. De druk op de aandelen zal blijven bestaan. Ik pleit er dan ook voor dat men een strikte agenda aanhoudt.

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen : Mijnheer de voorzitter, de regering heeft een politieke beslissing genomen om de GIMV verder te privatiseren. Het is aan de minister en de structuren van VPM om ervoor te zorgen dat dit voor Vlaanderen zowel op economisch als op financieel gebied het grootste voordeel

biedt. Ik spreek me er niet over uit hoe dit moet gebeuren. We zullen wel zien hoeveel de beursgang opbrengt. Ook de besteding van de middelen is een politieke beslissing. Men kan beter wachten vooraleer daarover uitspraken te doen.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, collega's, na de berichten van gisteravond is dit een mooie dag om in de commissie nog eens over de GIMV te praten. Ik benadruk dat de beslissing tot een beursgang van de GIMV in eerste instantie te maken heeft met de toekomst en de uitbouw van deze belangrijke Vlaamse investeringsmaatschappij. Het komt er op aan van deze Vlaamse investeringsmaatschappij een Europese te maken, die zich op het terrein beweegt tussen de andere grote investeringsmaatschappijen van Europa.

Er doen zich enkele fenomenen voor. Bijvoorbeeld het grote Engelse 3i is zich komen nestelen op het continent, en probeert zich in Nederland en Vlaanderen te positioneren op de markt. In de lage landen bevinden zich immers heel wat, meestal succesvolle, technologische bedrijven.

Het debat over wat er met de vrijgekomen middelen zal gebeuren, is van secundaire orde. Het parlement heeft door een decreetswijziging aan de Vlaamse regering de mogelijkheid gegeven om de verdere beursgang op gang te trekken. De Vlaamse regering besliste eind juni 2000 aan de Vlaamse Participatiemaatschappij VPM de opdracht te geven 30 tot 40 procent van de aandelen van de GIMV die in haar bezit waren, te herplaatsen door middel van een beursgang. Die herplaatsing moet vanzelfsprekend correct volgens de regels gebeuren. Uiteraard is de opbrengst een belangrijk criterium.

We hebben gemeend deze procedure te moeten laten begeleiden door een opdrachthoudende werkgroep. Daarin zetelen de voorzitter van de VPM, de heer Daems, de ondervoorzitter, de heer Victor, en de heer Deschamps, die als externe raadgever het dossier volgt. Deze mensen hebben aan de kar van de beursgang getrokken, en hebben van in het begin gekozen voor en zo transparant mogelijke procedure. Dat is een geruststelling voor de toekomst.

We hebben vooreerst beslist om via een aanbesteding zowel een juridisch raadgever als een financieel raadgever voor de opdrachthoudende werk-

Van Mechelen

groep aan te trekken. Bij die aanbesteding is de bank Degroof financieel raadgever geworden, en Baker & McKinsey juridisch raadgever. Met deze twee adviseurs heeft de opdrachthoudende werkgroep een bestek opgemaakt en een mandaatbrief opgesteld, om over te gaan tot het selecteren van een bankenconsortium, dat de feitelijke plaatsing op het terrein moet uitvoeren.

De aanstelling van het bankenconsortium is eind oktober 2000 gebeurd ; de namen zijn u bekend. Tegelijkertijd begonnen bij de GIMV de voorbereidingen voor het opmaken van de prospectus, om voor te leggen aan, onder andere, de Commissie voor Bank- en Financiewezen. Met die commissie hebben we de laatste maanden uitstekend kunnen samenwerken.

Eind november 2000 waren we klaar voor de eigenlijke plaatsing. Op dat ogenblik werd echter duidelijk dat er een fundamentele verandering aan de gang was, zowel op de binnenlandse als op de buitenlandse beurzen. Het beursklimaat kwam sterk onder druk te staan. Vooral de internationale technologiebeurzen kregen enorme klappen. De Nasdaq daalde in het jaar 2000 met liefst 39 procent, en de Easdaq met 53 procent. Deze dalingen deden zich vooral voor na de zomer van 2000, dus nadat we de beslissing tot een verdere beursgang al hadden genomen.

Uit analyses, zowel van het bankenconsortium als van onze raadgevers Baker & McKinsey en de bank Degroof, bleek dat de beurskoers van de GIMV sterk werd beïnvloed door deze negatieve evolutie van de internationale technologiebeurzen. Dit heeft geleid tot een rapport, dat op 16 november klaar was, onder de naam 'the go or the not go decision'. Door het bankenconsortium werd, in samspraak met onze adviseurs, onderzocht of het verstandig was om eind november met deze beslissing door te gaan.

Wie de evolutie nagaat van de technologieaandelen in de portefeuille van de GIMV, waaronder Barco, Mobistar, Kinopolis, Carestel, Lernout & Hauspie, Option Intel, Keyware, Custom Silicon, en Isotis, ziet meteen dat er zich een probleem voordoeft. De terugval van onze technologieaandelen is geen Vlaams of Belgisch, maar een Europees probleem.

Eind november werden we geconfronteerd met nog andere externe omstandigheden. Op dat moment was de beursgang van Interbrew op volle

snelheid gekomen. Het ging daarbij om bedragen die een veelvoud waren van die bij de GIMV-beursgang. Daarnaast was de directeur van de GIMV betrokken in het KS-proces, en moesten we bij het opstellen van de prospectus vaststellen dat de onzekerheid omtrent de Telenet-operatie ook drukte op de beurswaarde van de GIMV.

De opdrachthoudende werkgroep stelde mij in november voor, na consultatie van het bankenconsortium en alle adviseurs, om op 21 november in een vertrouwelijk document aan de raad van bestuur van de VPM voor te stellen om af te zien van de feitelijke aanvang van de beursgang van de 30 tot 40 procent aandelen die we in ons bezit hadden. We zijn de evolutie van de aandelen blijven screenen. Dat leidde tot een nieuw document op 16 januari, waaruit bleek dat alle hypotheeken die op de beursgang van de GIMV drukten, ongewijzigd bleven. De technologieaandelen stagneerden. De situatie van de directeur-generaal leidde, in onderling overleg met de raad van bestuur, tot het uit elkaar gaan van de directeur-generaal en het managementteam. De Telenet-operatie was op 16 januari nog steeds niet afgesloten.

We hebben gisterenmorgen een nieuwe vergadering gehouden, op basis van een document van onze financieel raadgever, de bank Degroof, die aan de opdrachthoudende werkgroep, en nadien aan de Vlaamse Participatiemaatschappij, haar vooruitzichten bekendmaakte met betrekking tot het macro-economisch en financieel klimaat. Met de beurs is het echter altijd een beetje koffiedik kijken. Als de minister het beursklimaat zou kunnen voorspellen, dan zat hij niet op deze stoel.

Het komt de Vlaamse Participatiemaatschappij toe om de beslissing te nemen. De vergadering van gisteren leidde er echter alvast toe dat we in het voorjaar geen enkele beslissing met betrekking tot de beursgang zullen nemen. Dit gebeurt in overleg met de VPM. We zullen de beslissing verdagen naar september van dit jaar.

U begrijpt dat deze documenten vertrouwelijk zijn. De beslissingen werden echter weloverwogen genomen in het belang van de onderneming.

We hebben gisteren een vergadering gehouden omdat deze namiddag de jaarrekening van de GIMV wordt voorgesteld. De resultaten beantwoorden volledig aan de vooruitzichten die eind vorig jaar door het management van de GIMV naar voren werden geschoven. Ze zijn dus meer dan behoorlijk. De investeringsmaatschappij heeft de stormen van het voorbije jaar uitstekend door-

Van Mechelen

staan. Ze heeft van het moeilijk beursjaar ook gebruik gemaakt om zich intern te versterken. Ik verwijs hierbij naar de geslaagde acquisitie van de Haldergroep. Dit heeft geleid tot de inschakeling van topmensen van die groep in het management van de GIMV. Hierdoor staat de maatschappij op steviger benen.

Door het recente ontslag van de heer Van Acker is er een lacune ontstaan. De toestand om naar de beurs te gaan is ver van ideaal wanneer de belangrijkste functie in een investeringsmaatschappij niet is ingevuld. Na de selectie van een aantal kantoren heeft de raad van bestuur een headhuntersbureau aangeduid om te zoeken naar een nieuwe directeur-generaal. Wij hopen dat dit zo snel mogelijk gebeurt, hoewel we natuurlijk rekening moeten houden met de beperkingen van het potentieel voor dergelijke topfuncties. Ik veronderstel dat de heer Daems deze namiddag zal aankondigen dat ook de structuur van het management zal worden aangepast aan de internationale financiële omgeving.

Gisterenavond om 18.45 uur is men gestart met de feitelijke ondertekening van de overeenkomst over Telenet. Uiteindelijk gebeurt dat met Callahan Associated. Het heeft vele maanden geduurd vooraleer dit dossier was afgehandeld. Dit alles heeft natuurlijk ook gewogen op de intrinsieke waarde van de GIMV. Het uiteindelijke resultaat van deze transactie betekent voor de maatschappij een ruime meerwaarde. Ik hoop dat dit zal leiden tot een afbouw van het enorme disagio tussen de feitelijke en de intrinsieke beurswaarde. In het persbericht van de GIMV staat dat de verkoop van Telenet de nieuwe intrinsieke waarde van het GIMV-aandeel op 21 februari 2001 op 1660 miljoen euro of 71,6 euro per aandeel wordt geschat. Wij stellen daarentegen vast dat de feitelijke notering bijzonder laag is. Met het oog op de beursnotering van de GIMV wordt hierdoor een belangrijke hypotheek gelicht.

Er bestaat duidelijkheid over de Telenet-operatie. Verder moeten we rekening houden met de herstructurering van het management, de aanstelling – waarschijnlijk – in het voorjaar van de directeur-generaal en de noodzakelijke revival van het technologieaandeel. Voor dit laatste zijn we afhankelijk van het macro-economisch klimaat.

Mijnheer Van Gothem, uit de analyses blijkt dat het ergste achter de rug is en dat het herstel van het technologieaandeel wordt verwacht vanaf de

zomer van 2001. Ik wijs er wel op dat het hierbij gaat om simulaties van specialisten. Ik neem er dan ook geen enkele verantwoordelijkheid voor op.

De privatiseringsdiscussie heeft natuurlijk geleid tot uitspraken over het aanwenden van de opbrengst. Mijnheer Bogaert, u moet daarover maar de betrokken ministers interpellieren. Ikzelf werk met minister Stevaert vrij intensief samen over alles wat met PPS inzake infrastructuur te maken heeft. De beslissing om de beursgang tot het najaar uit te stellen, heeft budgettair geen enkele consequentie op de PPS-formule. Minister Stevaert zal een aantal middelen vrijmaken. Men heeft de harde miljarden niet echt nodig, wel ongeveer 250 miljoen frank om onder andere de MIA's en de studies op te starten. Hiervoor heeft men geen investeringsmiddelen nodig.

Wat het Vlaams Investeringsfonds voor Duurzaam Ondernemen betreft, blijf ik mijn engagementen gestand. We schrijven nu een tekst uit over de opdracht van een dergelijk investeringsfonds. De Vlaamse regering overweegt om de expansiesteun te heroriënteren. Een deel daarvan zullen we gebruiken om de kapitalisatie van het fonds op te bouwen. In het verleden is dat gebeurd voor het opstarten van een biotechfonds, dat trouwens door de GIMV wordt beheerd.

Doordat het Vlaams Parlement het decreet op het Vlaams Financieringsfonds heeft goedgekeurd, kunnen we het systeem van de koptabel gebruiken. Dit is een techniek die in de gemeentelijke boekhouding wordt aangewend waarbij een aantal niet aangewende middelen naar de rekening van het volgend jaar wordt overgeheveld. Deze techniek bestaat niet op het niveau van het Vlaams Gewest of de Vlaamse Gemeenschap. Het Vlaams Financieringsfonds laat toe om een deel van het overschot niet onmiddellijk te gebruiken voor schuldafbouw maar om het te reserveren voor eenmalige structuurprojecten. Op dit ogenblik zit er in dat fonds ongeveer 5 miljard frank. De druk om miljarden ter beschikking te hebben via de privatisering van de GIMV is er budgettair niet. De Vlaamse regering heeft aan de minister van Economie en aan de Vlaamse Participatiemaatschappij de nodige ruimte gegeven om de beursgang op een verstandige manier door te voeren.

Het decreet laat toe dat we de beursparticipatie van de VPM in de GIMV kunnen laten dalen tot minimaal 25 percent + 1. In de regeringsbeslissing van eind juli staat dat men een vermindering kan doorvoeren van de huidige 70 percent met 30 tot 40 percent. Het spreekt voor zich dat deze beslis-

Van Mechelen

sing tot op vandaag ongewijzigd is. De marge van 10 percent is noodzakelijk omdat het bankenconsortium bij de plaatsing over een zekere soepelheid moet beschikken op het moment dat men de zogenaamde onderwritingsakkoorden ondertekent.

We blijven op een juridisch en financieel transparante manier voortwerken. We doen dit met kennis van zaken. We hebben de VPM gevraagd om de overeenkomsten met de bank Degroof en met Baker & McKinsey te verlengen. De contracten lopen normaal tot 31 maart 2001. We zullen aan beide partners vragen om ze te verlengen tot 31 december 2001. Op basis van het advies van de partners zullen we beslissen om eventueel ook de mandaatbrief tot het eind van dit jaar te verlengen.

De GIMV levert uitstekend werk. Het dossier-Telenet is praktisch afgewerkt. Er is nog verdere besluitvorming nodig. Zo moeten bijvoorbeeld de gemeenteraden zich uitspreken over de volledige integratie van hun kabel in de nieuwe Callahan Association Construction. Tegen de zomer willen we de Telenet-operatie vertaald zien in de intrinsieke waarde, en bij voorkeur ook in de beurswaarde, van de investeringsmaatschappij.

Er is afgesproken met de opdrachthoudende werkgroep om tegen eind september te beslissen of we nog voor het einde van het jaar doorgaan met de operatie, dan wel of we omwille van het internationaal beursklimaat deze operatie definitief in de koelkast stoppen. Ik zal de voorzitter van de commissie hiervan tijdig op te hoogte brengen.

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Ik dank de minister voor zijn omstandig en gemotiveerd antwoord. Dit bewijst dat er in de commissie ook over moeilijke dossiers een zinnig en sereen debat mogelijk is. Dat is belangrijk voor het parlement.

Ik heb er het volste begrip voor dat de beursgang voorlopig tot september wordt uitgesteld. De GIMV, de VPM en de Vlaamse regering hebben de zaak zeer goed voorbereid. Men heeft alles gedaan om een goede beursgang te garanderen, maar is gecounterd door marktelementen waar men weinig of geen invloed op heeft.

De minister geeft toe dat in het beleid van de Vlaamse regering voor bepaalde uitgaven de opbrengsten van de GIMV zijn ingecalculiseerd. Ook dat is belangrijk. Het betekent immers dat in de

aanloophase van de PPS gewerkt kan worden met de beperkte middelen die voorradig zijn, maar ook dat men in de tweede periode van de PPS-projecten wel degelijk over die middelen zal moeten beschikken. We moeten dus hopen dat het tij ten goede zal keren. Wat we nu voor de PPS-projecten nog niet nodig hebben, zullen we zeker in de tweede en derde fase nodig hebben.

Gisteren, juist op de dag van de Telenet-operatie, is het GIMV-aandeel gedaald met 5,11 percent. Dat is een enorme spanning op het aandeel, terwijl toch zeer goede resultaten worden geboekt. Het zou om een marktspanning kunnen gaan, omdat men weet dat er een belangrijke verkoop gepland is. Het is goed de stoom van de ketel te laten door het inbouwen van een rustperiode, en er op een ander moment opnieuw mee uit te pakken. Zolang aan de grote klok wordt gehangen wat er verkocht zal worden, zal de druk op het aandeel groot zijn. Het is niet normaal dat er zo'n spanning is tussen de intrinsieke waarde en de beurswaarde. Er spelen krachten op de markt als gevolg van speculatie. Het is goed dat de GIMV, de VPM en de Vlaamse regering de druk van de ketel halen. De contracten worden verlengd omdat er goede resultaten werden geboekt met de consultants.

We kunnen eind september de zaken rustig opnieuw bekijken. Het gaat niet om een deadline, en het kan dus ook oktober of november worden. We hebben van de minister, binnen de grenzen van het mogelijke, een duidelijk antwoord gekregen.

De voorzitter : De heer Van Goethem heeft het woord.

De heer Roland Van Goethem : Mijnheer de minister, ook ik dank u voor uw antwoord. Volgens de analyse die u aanhaalt, komt er een verbetering in de evolutie van de technologieaandelen. Ik vrees echter dat we niet opnieuw de hoogte van vorig jaar zullen kunnen bereiken. We evolueren veeleer naar een stabilisatie op een iets hoger peil dan het huidige. Vorig jaar werd voorspeld dat de beursgang van de GIMV vele miljarden zou opbrengen. Nu is er sprake van veel minder. We lijden dus verlies, maar ik vind dat het een relatief verlies is. Er is tenslotte niets gebeurd. We zullen dat relatief verlies echter ook boeken bij een beursgang in september.

Minister Dirk Van Mechelen : Het is niet de bedoeling om hier over de beurs te discussiëren. Ik heb gisteren met de voorzitter van de VPM, tevens voorzitter van de GIMV, uitvoerig gesproken over het feit dat de Gewestelijke Investeringsmaat-

Van Mechelen

schappij de opdracht zou moeten krijgen om zich in de volgende maanden beter te profileren op het terrein. Uiteraard moet het aantrekken van een nieuwe directeur-generaal worden afgewacht, maar we moeten alvast meer zelfvertrouwen uitstralen met betrekking tot de echte waarde van ons GIMV-aandeel. We moeten het ook beter kunnen toelichten.

Wat we moeten doen hebben voor het opstellen van de prospectus ter voorbereiding van de beursgang, was een goede interne oefening om dingen uit te zuiveren en onder te verdelen in specifiekere groepen en rendementen, bijna business-units. Zo kwamen we te weten wat de sectoren Life Science, Technology – zowel spraak- als beeldtechnologie-, en Investerings doen, wat de buy-outs zijn, wat de mezzanines, enzovoort. We hebben ooit zelfs overwogen om de beursgang op twee beurzen te lanceren, met verschillende, vrij strenge spelregels. Ook het bankenconsortium legt een aantal eisen op. Daardoor hebben we onze organisatie de voorbije maanden effectief versterkt en beter uitgebouwd.

De GIMV heeft haar aandelen altijd heel conservatief ingeschreven, aangehouden en geraamd. Voorzitter Daems zal dat deze namiddag wel zeggen, en het staat ook in het perscommuniqué. De opbrengt wordt dus pas ingeschreven op het moment dat hij gerealiseerd is. Bijvoorbeeld de 12 percent aandelen die de GIMV vandaag aanhoudt in de nieuwe moedermaatschappij van Telenet, Callahan International, hebben een tegenwaarde van 118 miljoen euro. Ze worden echter slechts voor 31 miljoen euro ingeschreven in de boekhouding, wat proportioneel overeenstemt met het aandeel zoals het aangekocht is bij de start van Telenet in 1996. Dat is een vrij conservatieve inboeking, en het betekent dat de opstap van de GIMV als portefeuille bijzonder hoog is.

We zouden moeten proberen om dat disagio naar beneden te halen. Bij de staalfusie bijvoorbeeld had Arbed een disagio van bijna 60 percent op de beurswaarde ten opzichte van de beurskapitalisatie. Door de aankondiging van de fusie-operatie is dat disagio met 40 percent gedaald. De transparantie van het aandeel is dus heel belangrijk. Daarom was deze Telenet-operatie absoluut nodig. De GIMV werd ten aanzien van Telenet bijna een holding, wat bijzonder ongezond was.

We hebben de voorbije maanden geen tijd verloren. Er is goed werk geleverd. We versterken de investeringsmaatschappij om haar rol op het interna-

tionaal forum te kunnen spelen. Ik ben van mening dat de overheid zich gedeeltelijk moet terugtrekken uit de meerderheidsparticipatie die ze vandaag heeft, om de GIMV de kans te geven om geloofwaardig op te treden, ook op de Angelsaksische markt.

De voorzitter : De heer Laverge heeft het woord.

De heer Jacques Laverge : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, een aandeel wordt bij de beursgang inderdaad grotendeels bepaald door de waardering door externe krachten. Het aandeel is inderdaad intrinsiek veel meer waard.

De GIMV heeft steeds een goede portefeuille samengesteld. Op dat vlak werd een uitstekend beleid gevoerd. Men kan natuurlijk altijd aanvoeren dat men beter 3 jaar geleden naar de beurs was gegaan maar men heeft die beslissing toen niet genomen. Men mag dan ook niet de vergelijking maken met de beurswaarde van 2 jaar geleden. Vele aandelen noteerden toen een topwaarde. De particulier werd gestuwd om aandelen te kopen.

In het belang van de hele gemeenschap moet de minister een poging doen om de aansluiting te vinden tussen de beurswaarde en de intrinsieke waarde. De Vlaamse Gemeenschap kan hieruit een voordeel halen om een aantal andere initiatieven te ontwikkelen.

Mijnheer de minister, in het belang van de Vlaamse Gemeenschap wens ik u alle succes toe.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *De heer André-Emiel Bogaert, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

Vraag om uitleg van de heer Roland Van Goethem tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de audit over de financiële banden tussen de Vlaamse overheid en de NV Lernout & Hauspie

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Goethem tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de audit over de financiële banden tussen de Vlaamse overheid en de NV Lernout & Hauspie.

Voorzitter

De heer Van Goethem heeft het woord.

De heer Roland Van Goethem : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, in het document dat we hebben gekregen, staan de meeste antwoorden op mijn vragen. Er staat duidelijk in beschreven wat de geldstromen zijn en wat wordt gedekt door het Waarborgfonds.

Om een duidelijke kijk te hebben op de zaak, ontbreekt één element, namelijk een vergelijking met wat men aan andere maatschappijen heeft toegekend. We kunnen wel zien dat de VZW FLV 179 miljoen frank heeft gekregen om in bedrijventerreinen te investeren. Wat is echter de verhouding met andere maatschappijen? We weten niet of Lernout & Hauspie en de satellieten bevoorrechte partners zijn.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, de commissievoorzitter heeft me eind vorig jaar gevraagd om bijkomende informatie over het bedrijf dat in de problemen was geraakt en nu het voorwerp uitmaakt van gerechtelijke procedures. We hebben onmiddellijk nagegaan wat de financiële stromen zijn van de Vlaamse overheid naar Lernout & Hauspie Speech Products.

We hebben de financieringsmechanismen in kaart gebracht, zoals de steun aan projecten waarin Lernout & Hauspie – niet exclusief – is betrokken. Er is ook een overzicht van de gewaarborgde participaties die via het Vlaams Waarborgfonds zijn verstrekt aan bedrijven die zijn verbonden aan L&H of aan bedrijven die L&H-technologie gebruiken. Er staat ook in welke waarborgen het Vlaams Gewest heeft toegestaan aan het betrokken bedrijf. Daarnaast staat de steun van het gewest vermeld aan de West-Vlaamse Intercommunales en aan de VZW Sail voor het opstarten van het opleidingscentrum Flanders Language Valley. Ten slotte kunt u zien dat ook de VZW Flanders Language Valley werd ondersteund.

Wat het IWT betreft, hebt u de meeste informatie reeds gekregen. Ik zal ze nog even samenvatten. Voor de periode vanaf 1993 tot nu heeft het IWT 384 miljoen frank steun toegekend aan projecten waarbij L&H betrokken was, soms als ondergeschikte partner, soms als peter, bijvoorbeeld in een universitair project. 239 miljoen frank heeft betrek-

king op projecten waarvan L&H de hoofdcontractant is. Hiervan werd 176,6 miljoen frank betaald, deels voor eigen werk, deels voor werk dat door derden moet gebeuren. Deze derden werden door L&H correct doorbetaald. Voor het werk dat L&H zelf gedaan heeft, inclusief voor die dossiers waarin het zelf geen hoofdcontractant is, is een bedrag van 201,4 miljoen frank steun contractueel vastgelegd. Het IWT heeft vandaag nog geen zicht op de betalingen door derden of hoofdcontractanten aan L&H. Concreet gaat het om twee projecten waarvoor reeds 30,6 miljoen frank is betaald, op een subsidie waarvan 19,3 miljoen frank normaal aan L&H toekomt. Aan het bedrijf werden geen nieuwe betalingen gedaan zolang het IWT geen statusrapport heeft ontvangen waaruit blijkt dat het project al dan niet kan worden uitgevoerd.

De Vlaamse regering heeft de voorbije maanden negen acties ondernomen. Ten eerste zijn we na de moeilijkheden in december overgegaan tot de opschorting van alle betalingen aan L&H in alle projecten waarin het bedrijf hoofdaanvrager is.

Ten tweede werd in begin november 2000 eveneens nagegaan welke betalingen L&H normaal gezien moet doorstorten aan partners in IWT-projecten. Uit deze analyse blijkt dat het bedrijf alle verplichtingen qua doorstortingen correct heeft vervuld.

Ten derde wordt voorgesteld, gezien de moeilijkheden waarin L&H zich nog steeds bevindt, dat het bedrijf de kans krijgt om zijn projecten eventueel op te schorten voor een periode van 4 maanden. De IWT-overeenkomsten voorzien standaard in deze mogelijkheid. Meer specifiek wordt in artikel 5.3 bepaald dat op vraag van de begunstigde deze contracten voor een termijn van ten hoogste vier maanden vanaf de verhindering of belemmering kunnen worden opgeschort. Ik meen te weten dat dit ook voor enkele is gebeurd.

Ten vierde zal voor projecten waarin ook andere industriële partners zijn betrokken, worden nagegaan of dit project op technologisch of commercieel vlak kan voortlopen, met of zonder L&H. Zo nodig zullen aanpassingen aan het projectplan en het budget in een addendum bij de overeenkomst worden gevoegd. Deze oefening is vandaag bezig.

Ten vijfde wordt voor bedrijven die aandeelhouder van het FLV zijn en een IWT-project uitvoeren, nagegaan wat de impact is van de huidige problemen. Zo nodig zullen ook hier aanpassingen aan het project worden doorgevoerd.

Van Mechelen

Ten zesde kan het IWT zo nodig ook artikel 11.3 d) en 11.4 van de standaardovereenkomst inroepen. Dit betekent dat het IWT de mogelijkheid heeft om een aantal overeenkomsten vroegtijdig te beëindigen, indien blijkt dat uiteindelijk niet aan de voorwaarden voldaan is die in de overeenkomsten werden opgenomen.

Ten zevende kan in geval van gerechtelijk akkoord de commissaris bij de opschorting op de hoogte worden gebracht van de lopende contracten en van de contractuele plichten bij de eventuele overdracht van de reeds bekomen onderzoeksresultaten. Eigenlijk wordt zo veilig gesteld dat de onderzoeksresultaten ook dan aan het Vlaams Gewest toekomen.

Ten achtste zullen we in geval van faillissement, iets waarover we hopelijk nooit zullen moeten spreken, vanzelfsprekend voor de lopende projecten een schuldvordering aangeven bij de curator, met het oog op het bekomen van de nodige attesten.

Ten negende heb ik, als gevolg van mijn gesprek met de voorzitter van de commissie, aan de administratie Wetenschapsbeleid de opdracht gegeven om een audit te laten uitvoeren omtrent de aanwending van de middelen die aan Lernout & Hauspie werden toegekend, zodat daar in de toekomst geen enkele onduidelijkheid over bestaat. De procedure om een erkend auditbureau te zoeken is inmiddels begonnen.

We moeten een en ander durven relativiseren. 384 miljoen frank technologiesteun aan een bedrijf van die omvang in hoofde van hoofdcontractant, en in sommige gevallen van medecontractant, is absoluut geen hoog bedrag. Ik was vorige week donderdag op de installatievergadering van de nieuwe raad van bestuur van het IWT. Ik heb ook een deel van de vergadering van die raad meegemaakt. Daar werd aan één bedrijf een bedrag voor technologiesteun toegekend dat hoger is dan het bedrag dat tussen 1993 en vandaag aan Lernout & Hauspie werd gegeven. Dat geeft u een idee van de grootte van de bedragen.

Een aantal krantenartikels hebben een correcte opsomming gegeven van de respectieve steun. Dat mag echter niet zomaar worden samengeteld. Het tweede financieringskanaal bestaat erin dat we via het Vlaams Waarborgfonds waarborgen hebben geboden voor een aantal participaties aan bedrijven verbonden met Lernout & Hauspie, of aan bedrij-

ven die de technologie van Lernout & Hauspie gebruiken. Dat is niet hetzelfde als het toekennen van financiële middelen.

Ik heb aan de regeringscommissarissen van het Vlaams Waarborgfonds de opdracht gegeven om dit na te gaan. Daaruit blijkt samengevat dat er ongeveer voor 182 miljoen frank gewaarborgde participaties zijn. Als al deze bedrijven in financiële moeilijkheden zouden geraken, wat niet waarschijnlijk is, dan is 73 miljoen frank het maximale verlies dat aan de risicokapitaalmaatschappij moet worden terugbetaald.

Ik heb de gegevens over de participaties meegebracht. Daarin worden de respectieve participatiemaatschappijen vermeld, en worden de bedrijven en de waarborgen opgesomd. In het systeem van het Waarborgfonds moet de helft van het totale bedrag worden genomen. Het maximum bedrag voor één bedrijf is in die opsomming 17,646 miljoen frank, het kleinste 3,345 miljoen frank. De kans dat dit reëel uitbetaald moet worden, is bijzonder klein. Dat behoort tot de gangbare spelregels van het Vlaams Waarborgfonds.

Met betrekking tot de waarborgen verleend door het Vlaams Gewest, hebben we gedetecteerd dat op 11 september 1996 de Vlaamse regering beslist heeft een gewestwaarborg toe te kennen voor een lening van 450 miljoen frank aan Paribas en de Bacob-bank. De Vlaamse regering heeft deze lening gewaarborgd ter financiering van technologieën die het mogelijk maken om voor dicteerdoel-einden gesproken taal om te zetten in tekst. De verleende gewestwaarborg dekte 75 percent van de lening, en werd toegekend in toepassing van de wet van 30 december 1970 op de economische expansie. Bij ministerieel besluit van 19 december 1997, dat een aanvulling was van het besluit van 11 september 1996, werd de gewestwaarborg overgedragen van Lernout & Hauspie naar NV Dictation Consortium. De einddatum van de gewaarborgde lening was 30 juni 2000. Dat was voordat de moeilijkheden begonnen.

De steun aan de West-Vlaamse Intercommunales voor het aanleggen van het bedrijvenpark Flanders Language Valley te Ieper werd verleend in toepassing van het subsidiebesluit van de Vlaamse regering van 16 juni 1998. Daarover werden beslissingen genomen door de vorige regering en, in de afwerkingsfase van het project, ook door mezelf.

De eerste beslissing dateert van 10 maart 1998, toen 9.376.494 frank werd toegekend. De belangrijkste beslissing was die van 22 juli 1998 waarbij

Van Mechelen

aan de intercommunale een steun werd toegekend van 126 miljoen frank. In de afwerking van het project heb ik op 10 december 1999, na gunstig advies van de Inspectie van Financiën, een bijkomende vastlegging gedaan van 13.796.214 frank voor de afwerking van de campus. Dat had betrekking op een meeruitgave voor de parking.

Ten slotte werd, zoals klassiek is bij de toepassing van die subsidiebesluiten, voorzien in een bedrag van 30 miljoen frank voor groenvoorziening en aanplantingen. Het totaal van de vastleggingen voor de aanleg van de campus van Flanders Language Valley, eigenlijk een bedrijvenpark dat door de regering in haar beslissing van 1998 werd erkend en gesubsidieerd als een openbaar bedrijventerrein van regionaal belang, bedroeg 179.153.603 frank. Zo'n steun wordt ook voor heel wat andere terreinen verleend. Het gaat, voor alle duidelijkheid, niet om steun aan Lernout & Hauspie, maar aan de intercommunale WVI, voor de aanleg van het bedrijventerpark te Ieper. Wie er geweest is, weet dat het een bijzonder geslaagde aanleg is.

Voor de VZW Sail van het opleidingscentrum van Flanders Language Valley werd in 1999 41.822.068 frank EFRO-steun vastgelegd, en 34,4 miljoen frank uit het FIOV, dat inmiddels is afgeschaft, en samengevoegd met het IWT. De controle gebeurt steeds bij de uitbetaling van de laatste schijf door de Algemene Economische Inspectie.

In toepassing van het clusterbeleid werd door de vorige regering aan het cluster Flanders Language Valley VZW een subsidie toegekend voor zijn dienstverlenende functie aan bedrijven die actief zijn in de taal- en spraaktechnologie. Bij beslissing van 25 juli 1996 heeft de Vlaamse regering aan dit project, lastens het FIOV, een toelage verleend van 50 percent van de werkingskosten gedurende de eerste twee werkingsjaren, met een maximum van 10 miljoen frank. De uitbetaling gebeurde in vier schijven.

In juli 2000 gaf de Vlaamse regering, op mijn voorstel, haar goedkeuring aan een voortzetting van de steun aan FLV VZW tot midden 2001 met een bedrag van 7,5 miljoen frank. In juli 2000 heb ik immers aan de Vlaamse regering voorgesteld om alle clusters te verlengen tot midden 2001, omdat we op dat moment zullen beschikken over het nieuwe besluit dat we hebben goedgekeurd in uitvoering van het decreet op het innovatiebeleid. We beschikken dan over een financieringsbesluit en een besluit

over de Vlaamse innovatieve samenwerkingsverbanden.

Dat besluit maakt een hele reis langs de Raad van State, de Europese Commissie, de Raad voor Wetenschapsbeleid, de SERV, enzovoort, en is al een jaar onderweg. Ik neem aan dat we het voor de zomer dan toch zullen kunnen bekrachtigen, zodat de financiering van de clusters beoordeeld zal worden door het IWT op basis van de nodige rapporten en stavingsdocumenten.

Wat mij betreft, heeft de Vlaamse overheid de financiering aan het bedrijf zelf of aan de gelieerde bedrijven op een transparante manier gedaan. Dit gebeurde op basis van een regeringsbeslissing. Zo'n beslissing houdt natuurlijk steeds een afwijking in van de innovatieve opportuniteiten. Het is onze plicht om een goed beleid te voeren. Het spreekt voor zich dat we met argusogen de aanwending van deze middelen blijven volgen. Ik pleit ervoor aan het bedrijf alle kansen te geven om het herstel in te leiden. Door het aantrekken van een nieuwe gedelegeerd bestuurder, de heer Bodson, levert men een grote inspanning om L&H en de satellieten na een grondige sanering terug op de sporen te zetten.

Gelet op de antwoorden, de beschikbare documenten en een aantal verificaties die automatisch moeten gebeuren door de administratie Wetenschapsbeleid en Innovatie, het IWT of de administratie Economische Expansie, engageer ik me de controle nauwgezet door te voeren. We mogen echter geen heksenjacht beginnen en zoeken naar zaken die het bedrijf bij de publieke opinie opnieuw in opspraak zouden brengen.

De voorzitter : De heer Van Goethem heeft het woord.

De heer Roland Van Goethem : Mijnheer de minister, ik heb begrepen dat u een audit zult bestellen om na te gaan hoe de openbare gelden zijn besteed.

Minister Dirk Van Mechelen : Dat gaat over die 384 miljard frank aan IWT-gelden. De audit heeft ook een positief gevolg omdat we valoriseren wat we hebben gedaan. Over de waarde van een audit kan men uiteraard pas uitspraken doen als men de resultaten kent. Van zodra ik ze in mijn bezit heb, zal ik de vertrouwelijke informatie aan de voorzitter van de commissie bezorgen.

De heer Roland Van Goethem : Zou u hetzelfde kunnen doen bij Sail Trust ?

Minister Dirk Van Mechelen : Ik weet niet of u hebt gehoord over welke bedragen het gaat.

De heer Roland Van Goethem : Bij Sail Trust gaat het om kleine bedragen. Het gaat om 41 miljoen frank van Europa.

Minister Dirk Van Mechelen : Dat zijn de EFRO-gelden. Daarop zijn Europese controlemechanismen van toepassing. Indien u dat wenst, zal ik u de resultaten daarvan geven.

De voorzitter : De heer Laverge heeft het woord.

De heer Jacques Laverge : Mijnheer de minister, het is interessant een audit te doen om na te gaan wat er met de IWT-gelden is gebeurd. Het IWT steekt echter miljarden in het bedrijfsleven. Moet daar ook geen audit op worden toegepast ? Heel wat researchprojecten krijgen geld. Wilt u met de audit een algemene trend invoeren ?

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer Laverge, ik verwijs naar de antwoorden die we hebben gegeven naar aanleiding van het debat over het IWT en de discussie die we hebben gevoerd in het kader van de voorlegging aan de commissie van het financieringsbesluit. Vooraleer men middelen kan opnemen bij het IWT, moet men een zeer minutieuze verantwoording voorleggen. Sommige bedrijven doen daar hun beklag over. Voor bepaalde projecten vraagt men zelfs geen IWT-steun meer.

In het kader van het nieuw financieringsbesluit hebben we beslist om in een aantal gevallen te werken met forfaitaire enveloppen. Op basis van een aantal onderzoeken zullen we steun toekennen. Het nieuwe mechanisme zal soepeler zijn. Op dit moment voert het IWT een zeer nauwgezette controle. Dit gebeurt trouwens onder toezicht van de bevoegd regeringscommissaris.

Om alle misverstanden te vermijden, heb ik beslist om ten aanzien van die 384 miljoen frank uitzonderlijk een audit te doen. Deze wordt gedaan via een onafhankelijk kanaal, namelijk door de administratie Wetenschapsbeleid en Innovatie.

De heer Jacques Laverge : Mijnheer de minister, ik vraag niet om de procedures te verzwaren, wel integendeel. Niets verhindert om bij belangrijke projecten post factum na te gaan hoe die gelden zijn besteed. De gemeenschap moet weten of het onderzoek zinvol was. Het geeft immers voor miljarden uit aan steun. De overheid moet daarop controle uitoefenen. Niet alle bedrijfsleiders zijn engelen. Hetzelfde geldt trouwens voor de politici.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 11.14 uur.*
